GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tace'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 78. **Brasiovu 21/9 Octobre** **1871.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Federalismulu in Austri'a.

Revolutiunea pacifica ce vrea se se implinésca la noi in Austri'a, prin dorinti'a pacificatiunei interne, trage atentiunea Europei intregi. „Gazzetta di Milano" dedica unu articlu splendidu acestei pusetiuni descriendu cu multa patrundietate situatiunea nóstra; articlu, care luandu afara ceva reserva pentru unele apretiuiri, merita a se reprodnce, aratandune postulu de onóre in lupta.

Éca articululu:

„Abia incetà impresiunea produsa dela convenirea la Gastein, si Austri'a retórna din capetu si in modu nou, spre a face interesarea politicei europene. Nou Anteu, ea trage din cadintele sale energia si potere spre a-si restaura fortiele proprie, de a se reculege intru sene si de a prepará cu revolutiunile interne acele reinnoiri, cari istori'a-i le au aratatu, si cari dens'a indesiertu va a cerca de a le incungiurá prin batalie lungi si formidabili. Este a trei'a óra in spatiulu scurtu de doispredece ani, ca o vedemu mutandu sistem'a. Conflictele patite in Itali'a in 1859 o prefacura din monarchia absoluta in monarchia constitutionala: dupa Sadowa se prinse cu totu adensulu la desvoltarea autonomiei unguresci: dupa desastrele Franciei, ce fura in aceluasi timpu atatea batalii perdute pentru betran'a Austria, o vedemu radiemandu-se pre alianti'a germana si punendu in opera una dintre cele mai mari revolutiuni interne, cari unu statu póte se-si imagineze si implinésca.

Cu lunile d'antaie ale ministeriului Hohenwart, politic'a lui se parea necérta; ceea ce inse ne transparea, erá una opusetiune cumplita cu program'a liberala a d. conte Beust, care a fostu reesitu cu radimarea partitului nemtiescu la stingerea concordatului si la emanciparea statului de preponderantia clericala. Nici unulu potea dér' se o chiame politica liberala; urata si condusa la terminu cu datinat'a energia a guvernialoru austriace, ar' fi representatiu reactiunea inca si preste unu seculu. Acést'a totusi erá numai una singura latura a cestiunei intregi, care se misca si in provinciele austro-maghiare.

Simtiementele deosebiteloru natiuni resistea ori unde si mantienea una lupta legala asia, dér' energica si resoluta in contra poterei, carea totulu voiea se acentreze, facundu spre a disparé diferintiele de limba, de rasa si de traditiuni: partitulu germanu avea supremati'a si cá atare, in a cui sinu Austri'a numera celu mai mare numeru de ómeni apti spre a guverná, se folosea de situatiunea propria spre a sustiené pre basele absorbirei preponderanti'a absoluta a elementului germanicu. Acesta e adeveratulu campu de lupta pentru ministrulu de Hohenwart. A reduce la marginile drepte pretensiunile germaniloru supusi, a inaltiá alte nationalitati indreptate si contienute in una reserva démna, pre catu de grea, erá si periculósa program'a cabinetului urmatu contelui Potocki.

Alegerile mai de pre urma si primele efecte ale conchiamarei dieteloru, arata acuma fara de indoiéla, ca acésta revolutiune interna e mai in complinire. Radimatu pre elementulu clericalu, noulu ministeriu reesí a sparge intr'un'a pe cei doi adversari ai preponderantiei nemtiesci si spre a le asecurá invingerea.

Politicesce s'a facutu esceptiune de impreunare intre nationali si clericali, este acésta una dintre celea mai mari invingeri, ce a repurtatu democrati'a in Austri'a cea cu midiulóce de poteri constituite in modu aristocraticu. La centralisare vine acuma substituitu federalismulu. In locu de drepturile grabnicu largite ale Domnitoriului subintra dreptulu istoricu alu diveseloru popóre, obtienutu cu una lupta, care se lupta de parechi de ani, si in care nemtii din Austri'a pana acuma au fostu seceratu invingerea.

Intru acésta Europ'a vechia, in carea Franci'a republicana si invetiata de sventurile próspete, nu sci a se otarí la una constitutiune esita din propri'a sa vóia; in care una Itali'a abia esita la viétia si capace de mandreti'a poternica, nu scie alt'a decatu a se svercoli nepregetatu si indelungatu in deretrulu nevatamarei unei constitutiuni tradusa din cart'a Burboniloru Franciei, lipsita de indatinatulu fundamentu, ce vine dela indatinare, in contradicere cu dreptulu istoricu alu diverseloru tienuturi; in acésta vechia Europa, in unulu dintre statele cele mai vechi si mai invetiate a se indoí sub vérg'a absolutismului, vedemu unu guvernu imperatescu, luandu inainte simtiementulu popóreloru si lucrandu fara cautare spre a poté reinnoí una constitutiune, ce inca avea radimulu unui partitu tare, adoptandu-o nu dupa traditiunile oprite de curte, ci dupa cele mai sigure de nu inca pre atatu mai trebuintióse si asteptate ale diverseloru popóre.

Federalismulu nu numai conservéza unirea politica a statului; ma inca atunci, candu acest'a se compune din elemente despartite, séu crescute pre unu lungu siru de ani la o viétia propria si diversa pentru trebuintie reciproci si traditiuni, nu póte decatu numai se i crésca vigórea. In automia disparu la unu timpu si ambitiunile periculóse, ce afla scapare mai diversa si mai legitima, si posibilitatea ureloru si despartiriloru, ce suntu nemidiulocit'a urmare a legiloru necuvenite si a interesseloru ofensate. Americ'a in unu casu, si Elveti'a in altulu probéza, la cine liea bine pre séma, cata potere de concordia contiene in sine principiulu federativu: Germani'a inca si ea a facutu esperientie, si Franci'a scie mai bine decatu noi, déca federalismulu subordinatu unitatei politice facutu-o a mai debila séu mai poternica.

Austri'a s'a pusu resoluta pre acésta cale. Nu potemu nici se dicemu, ca se faca unu esperimentu, finduca esperinti'a e facuta, si dintre tieri concentratórie nu remane in Europ'a decatu Franci'a, Ispani'a, Itali'a si Rusi'a. Ceea ce dela noi e visu nebunescu, si se condamnéza si persecutéza in totu modulu, acesa de aici inainte este programa recunoscuta si aplicata cá principiulu celu mai liberalu pana inca si de Austri'a. Unu punctu negru mai remane inca la acésta revolutia pacifica, care se complinesce la Dunare, si care l'amu mai fotsu inca aratatu. Invingerea nationalismului se obtiene cu una contopire intre federalisti si clericali. Acestia, dupa tóte, au remasu in minoritate, dér' pentru acea cu nimicu mai pucinu constitnescu unu numeru destulu de insemnatu, la care, acuma dupa ce e pusu pre scaunu, cuvine spre a se luá in privire. La reinnoirea Austriei in laintru nu remane, decatu a invinge clericalii, precum au invinsu nemtii, cá se se póta dice deseversitu libera. (? —)

Problem'a se pare mai multu grea, apoi ca mintile in Austri'a suntu preocupate de posibilitatea, ca cont. Hohenwart póte se vina la una transactiune cu clericalii.

Nu se pare altmintrea, ca ori-care cabinetu ar' fi potutu se le traga la sine si se le lege fara provederi si promisiuni statornice. Nici este de a crede, ca totulu se se reduca la una manevra simpla, cu carea, dupa ce a obtienutu concursulu clericalismului, ar' voi a se implantá resoluta in grópa.

Totusi este chiaru, ca Austri'a de vercativa ani a facutu unu mare pasiu in cestiunea relegiósa, precum inca de mai multi ani se nisuiesce la compunerea imparechiareloru si concederea autonomiei. Contele Beust, care capitanà pana acuma partitulu clericalu, continua a siedé in consiliale imperiali, si reinnoirea politicei interne face unu ce intregu si la olalta ce nu se póte separá, celu pucinu déca nu se voru separa ómenii in modu resolutu, cari compunu singuratecele parti.

De alta parte, federalismulu insusi este léculu celu mai eficace in contra ori-carei veleitati de reactiune clericala. Suntu in Austri'a popóre nu numai catolice, ci inca in atat'a mesura morbosiate de principiulu feudalu, incatu catolicismulu constituesce pentru densii unu progresu, celu pucinu pana candu organismulu statului este capace de a le impedecá influintl'a escesiva si de a lu tiené in supunerea datorita. De unde, inca sub acestu reportu, ori pre catu de mari de ar' fi temerile nemtiloru Austriei, este cu putintia unui cabinetu liberalu de a afiá unu modu de esire, lasandu elasticitate libera diferiteloru nationalitati spre a face destulu simtiementului relegiosu nutritu in sinulu loru, fara cá acest'a se póta inriuri restulu imperiului. In care casu Europ'a ar' poté invetiá multu dela una tiéra, care pati, precum Austri'a, atate schimbari dureróse, si éra totusi sciù afiá cu ómenii sei politici midiuloculu spre a se conservá si reinteneri. — e.

Brasiovu 20 Oct. 1871.

Voimu a mai astepta e parol'a in Vien'a, in Pest'a, in Agramu si la tóte popórele asuprite si asupritórie. Una pausa inaintea revarsarei timpestatei redicate prin actele boemico-nationale.

In Vien'a sub presiedinti'a Mai. Sale s'a tienutu in 17 unu consiliu mare de coróna, abatele Helfersdorfer si c. Andrássy inca fura invitati. Foile voru a sci, ca inainte de ce s'ar respunde la adres'a boema se va readuna unu consiliu mare alu corónei constatoriu din tóte persónele, pe cari Mai. Sa le a distinsu cu inalt'a incredere, spre a le audi parerile si convictiunile despre pusetiunea imperiului si dupa resultatulu acestui mare consiliu va emana inalt'a resolutiune imperatésca. Si alci asteptare. —

Trecemu la mesagiulu imperatului Germaniei, care insira firulu rosiu alu politicei viitórie si facia cu Austri'a.

— In Germani'a sa deschisu diet'a imperiale. Mesagiulu imperatului dupa cele ce privescu afacerile interne trece imediatu la Franci'a si dice, ca incredienduse in consolidarea interna a Franciei s'a ordonatu inca acum desiertarea aceloru departemente, cari erau destinate a fi ocupate pana in

Maiu 1872 si apromite propunerile invoielei incheiate in cass'a acésta; constata, ca relatiunile Germaniei catra tóte regimele straine suntu paciuite si nevoiuti'a imperatului tientéza a confirma increderea, ca nón'a Germaniа vre a fi sustienatóri'a pacei.

In asta privintia adeverat'a si binevenit'a problema a imperatului este a nutri astfeliu de relatiuni amicali cu domnitorii imperialoru celoru potenti, cari margineseu Germani'a dela marea de nordu pana la laculu Bodensee, catu se nu se puna la indoiéla sinceritatea ei nici in opiniunea publica a tieriloru. Imperatulu se dechiara satisfacutu de resultatulu convenirilloru prospete cu suveranii acestoru 2 state. Rusi'a si Austri'a, care va ajuta realisarea paciuitului viitoriu alu Europei. Imperiulu germanu si Austro-Ungari'a prin pusetiunea sa geografica si **desvoltarea sa istorica** suntu avisate atatu de urgentia si multimodu a tiené relatiuni amicale, incatu liberarea cestei din urma de orce turburare prin memori'a lupteloru — cari fura o ereditate nedorita a unui trecutu de una miie ani — va aduce multiumirea cea mai sincera intregei natiuni germane." — Ajutoriulu Germaniei dér' la desvoltarea istorica a estellalte e apromisu si in messagiu, cá resultatu alu intelniriloru dela Gastein si Salisburgu. — —

Conventiunea incheiata cu Franci'a in cass'a desiertarei unoru departemente ocupate inca se publicá in „Cor. Prov.".

In Franci'a alegerile consiliialoru municipali din 2868 la 1600 suntu sprijinitórie de politic'a republicei si alui Thiers. — Rusi'a e fórte infricosiatu cercata de focuri de cetati si sate de mai multu timpu incóce, numai in departementulu Vjatka mistuira 540 focuri in primele 7 luni. Ce semnu si acesta; a buna nu mirósa. —

Dér' se ne ocupamu de ale nóstre mai multu. Publicamu reportulu institutului de creditu „Albina", reflectandu, ca aici avemu a ne dovedi zelulu si conscienti'a nationale. Tóte comunele romane potu face dóue merite deodata, déca voru subscrie fiacare catera actii pentru fondulu academiei de drepturi. Asia se ne ajute Ddieu, cum vomu considera si apretiui sprijinirea acestoru dóue institute nationali. Fia disu acésta atatu catra particulari, catu si catra corporatiuni pana unde se vorbesce si simtiesce romanesce!!!

Reportu

presentatu in siedinti'a plenaria din 15 Oct. a. c. a comitetului pentru fondarea institutului de creditu si de economii „ALBINA".

Onorabilu comitetu!

Norocosu, de a posede increderea on. comitetu prin onorific'a insarcinare ce mi s'a datu in afacerile institutului nostru de creditu si de economii „Albina", -mi tienu de detorintia a infacisiá pe scurtu starea actuala a intreprinderei nóstre in acésta siedintia plenaria intrunita cu scopu, de a se constatá resultatulu subscrierilloru de actiuni si de a se dispune cele de lipsa mai departe.

Ceru inse indulginti'a on. comitetu pentru o recapitulatiune a mesureloru luate in timpulu dela 1 Augustu pana in 10 Octobre a. c. cum si a efecteloru urmate.

Fiinduca dela aprobarea statuteloru incóce problem'a comitetului nostru consta mai vertosu in procurarea capitalului de actiuni, spre a corespunde §-lui 7 din statute, tóte lucrarile nóstre de periodulu amintitu au tinsu in acésta unica directiune.

Dupa ce s'au denumitu representantii de lipsa prin mai tóte tienuturile locuite de poporulu nostru in persónele barbatiloru nostri celoru mai de influintia si s'au provediutu cu plenipotintiele si tipariturile de lipsa, in 1 Augustu a. c. s'a deschisu in tóta form'a subscriptiunea de actiuni la institutulu nostru.

Cu totulu avuramu 62 representanti in atate tienuturi. Mi permitu a aclude conspectulu loru sub A., carele invederéza resultatele activitatei loru in cifre si arata totuodata in ce mesura a participatu publiculu la subscriere in diferitele tienuturi. Afara de unulu, toti barbatii fruntasi ai natiunei nóstre, catra cari ne amu adresatu, au primitu a ne representá interesele si de a se asocia cu noi intru realisarea operei maretie ce amu inceputu.

Zelulu ce l'au desvoltatu densii in periodulu trecutu in interesulu intreprinderei nóstre patriotice merita tóta laud'a si recunoscienti'a publica. Precum veti vedé din conspectu, abia suntu 2—3, cari se nu fi aratatu resultate; credu inse tare, ca dilele viitórie se va implini si asta mica lacuna.

Diuaristic'a nóstra mai fara esebire a salutatu, laudatu si sprijinitu cu tóta caldur'a intreprinderea nóstra. Din tóte parti ne venira manifestari de bucurie, felicitari pentru ide'a salutaria si urari caldurése de succesu stralucitu. In corespondinti'a purtata cu dnii nostri representanti si cu alti barbati diferiti in periodulu amintitu avuramu ocasiunea, de a ne convinge mai multu cá totudéun'a, de imperativ'a necesitate, a unei atari intreprinderi la noi, cum si de pré frumósele prospecte de prosperare pentru institutiunea nóstru.

Sub Nr. 25 din 16 Augustu a. c. s'au recercatu tóte, venerabilele ordinariate romane, a sprijini intreprinderea nóstra si a o recomandá poporului diecesanu. Cu asemene rugari ne amu indreptatu si catra capii dieceseloru, catra domnii episcopi.

Suntemu informati, ca mai multe din vener. consistorie rugate, anume celu din Gherl'a si Lugosiu au emisu catra poporulu diecesanu cercularie in caus'a institutului nostru, alu caroru productu nu s'a pututu secerá deplinu curatu numai din impregiurarea, ca pana s'au latitu ele si au petrunsu la poporu, s'a apropiatu si 10 Octobre pentru incheiarea subscrieriloru. In urmarea acelor'a, mai multi dintre dnii protopopi ne au recercatu in septeman'a din urma, cá se le tramitemu statute si se le damu informatiunile recerute pentru esoperarea de subscrieri.

Spre a mari indemnulu de partecipare si spre a face cunoscuta intreprinderea nóstra si la cei, cari nu citescu diurnale alu caroru numeru, durere, totu mai e inca pré mare, la noi, s'au tiparitu in 3300 ecsemplarie invitatiuni si s'au adresatu prin ajutoriulu representantiloru nostri, din partea comitetului insusi d'a dreptulu catra toti barbatii aceia din Transilvani'a si Ungari'a, dela cari s'a pututu spera, ca voru luá parte la subscriere. Pasulu a-cest'a n'a remasu fara resultate; prin elu cunoscienti'a intreprinderei nóstre s'a latitu inca mai multu, cá prin diurnale.

Afara de aceste s'au scrisu multime de corespondintie private in tóte directiunile pe la toti cunoscutii, spre a-si dá concursulu loru intreprinderei nóstre, si sum fericitu a ve poté incredintiá, ca numerulu celoru 8, care s'au pusu in fruntea intreprinderei si s'au ingagiatu a nu se infricá de nici unu obstaculu, ci a starui din tóte puterile pentru punerea institutului in pitióre, — au crescutu astadi la multe dieci.

In calatoria, cu scopu de a culege subscrieri la actiuni, nu s'au tramisu nimeni din punctulu economiei. Ma nici chiaru aceloru domni representanti, cari avura bunavointi'a a se oferí se calatorésca prin comunele tienutului loru pentru culegere de subscrieri, nu li s'a datu consensulu de a face atari escursiuni pe spesele institutului, cu atatu mai pucinu s'a invoitu comitetulu la propunerile altor'a, de a esmite pe cineva de aici in cutare tienutu, cá se lucre si induplece la subscrieri. Astfeliu resultatulu de astadi este a se privi de curat'a spresiune a convictiunei generale despre viitoriulu si multu folositoriulu scopu alu intreprinderei, de eflucsulu increderei publice puse in barbatii din fruntea ei.

Incolo n'a remasu nimic'a neintrebuintiatu pentru ajungerea scopului.

Subscrierile efectuite pana adi suntu numai din Transilvani'a, Banatu si Ungari'a; ca-ci Bucovin'a din anumite impregiurari, pe cari -mi voiu luá voia, a le aduce inainte la altu momentu alu acestei siedintie, inca nu s'a pututu resolví, se partecipe.

Resultatulu subscrieriloru preste totu pana in 10 ale curentei, din'a pusa pentru incheiarea loru, e urmatoriulu:

597 actionari au subscrisu cu totulu **1836** actiuni, séu capitalulu de unasuta optudieci si trei mii si siese sute de fiorini.

Dela 1720 actiuni s'au respunsu cate 10% séu sum'a de	fl.	17.200 —
Dela 5 actiuni s'au numeratu cate 20% séu sum'a de	„	100 —
Dela 89 actiuni s'au depusu cate 30% séu sum'a de	„	2.680 —
Dela 22 actiuni au incursu cate 100% séu sum'a de	„	2.200 —
Dela 132 actiuni s'au respunsu pana acum si fiorinulu adausu pentru coperirea speseloru in suma de	„	132 —
Pentru statute vendute s'au incassatu cu totulu		2 20
Cu totulu deci au intratu la comitetulu nostru pana astadi in numerariu sum'a de	fl.	22.304 20

Tóte spesele, cate se potu pana astadi constatá cu esactitate socotite dela cele d'antaiu pasuri facute pentru urdirea acestei intreprinderi (din Februariu 1870), facu pana astadi sum'a de 2065 fl. 33 cr. Dupa cum inse onor. comitetu va binevoi a se convinge din inventariulu aclusu aici sub B., mai multe obiecte procurate prin aceste spese suntu menite a acoperí trebuintie chiaru dupa activarea institutului pe timpu mai indelungatu.

Cu privire la spese s'a facutu tóta economi'a posibila si amu deplin'a convingere, ca la diu'a, in care vomu incepe activitatea institutului, se va constatá, ca nici unu altu institutu de aceeasi categoria si estensiune din tierile nóstre nu s'au infiintiatu cu asia pucine spese cá alu nostru. Mi permitu, a depune pe més'a onor. comitetu registrulu de spese cu tóte documentele recerute.

Pentru lucrarile de cancelaria s'a aplicatu pana astadi langa subscrisulu unu singuru scriitoriu.

Pentru incassarea baniloru si manipularea cassei comitetulu, in sensulu regulamentului seu provisoriu, -si are cassariulu seu in persón'a rev. sale dlui protopresbiteru Ioane Hannia, ér' contabilitatea se pórta in deosebi in cancelari'a institutului.

Cá banii incursi din ratele de actiuni se nu stea fara fruptificare, acela s'au elocatu in diverse sume si perióde parte la cass'a de economii din Sibiiu, parte la filial'a bancei nationale din locu.

Starea de astadi a cassei nóstre se vede din aici sub C., alaturatulu conspectu. Dupa acelasiu si precum se va constatá astadi la scontrarea cassei, sum'a intrata de 22.304 fl. 20 cr. se gasesce astu-modu:

a) elocati in cass'a de economii din Sibiiu fl.	1500	—
b) elocati la filial'a bancei nat. din locu „	13000	—
c) spese . . . . . „	2065	33
d) aflatori in cass'a in numerariu „	5738	87
Dà sum'a cea de susu fl.	22304	20

Dupa cele espuse asia déra dorinti'a nóstra, de a se subscria pana la terminulu de 10 Octobre c. intregu capitalulu de actiuni si de a incepe acum activitatea institutului nostru atatu de multu astepta-ta, nu s'a implinitu. Cu tóte aceste onor. comitetu -mi va permite, a-mi esprime convictiunea mea particularia, ca resultatulu de pana aici alu subscrierioru nóstre, facia cu impregiurarile, in cari ne aflamu, este multiumitoriu si imbucuratoriu. Ér' sperantiele de reesire in curendu suntu astadi mai intemeiate cá ori-candu.

Onor. comitetu va binevoi a-mi concede, se resumu causele principali, din cari nu s'au implinitu tóte subscrierile pana la terminulu d'antaiu. Din acele, cum si din impregiurarile espuse mai in diosu onor. comitetu va impartasi de siguru cu mine convictiunea si credinti'a acum esprimata.

1. Institutulu de creditu „Albina" este la romani preste totu cea d'antaiu intreprindere de felíulu acest'a; poporulu nostru e, prin urmare, inca pré pucinu familiarisatu cu atare institutiune.

2. Clasea de midiuloca, purtatórea industriei si comerciului, care in prim'a linia ar' fi chiamata a se grupá pre langa atare institutu si care formeza asia — dicundu spiritulu de intreprindere la unu poporu — ne lipsesce durere mai cu totulu si — pucina cata este — inca e atatu de resfirata prin poporu, incatu dispare.

3. Caus'a capitala inse e: crisea de bani generala si recolt'a cea preste totu rea in Transilvani'a si Ungari'a din acestu anu, precedatu prelanga acesa de alti doi ani mai asemene de rei.

4. Anotimpulu chiaru, in care din intemplare a cadiutu periodulu de subscriere, mediulu verii, candu agronomii suntu mai ocupati si au mai pucini bani.

59 repórte finali ale domniloru nostri representanti, cari contienu respunsurile la cele 5 intrebari din cercularia comitetului nostru ddto. 4 ale curentei Nr. 140, suntu o fidela icóna a starei nóstre economice preste totu, a referintieloru din acestu anu in parte si argumente neinfrangibile la punctele mele de mai susu; ele suntu pentru noi, cari ne amu pusu a lucrá in sfer'a economiei poporului unu materialu, ce in impregiurarile de facia nu se póte din destulu pretiui.

Cu tóte aceste impregiurari greu cumpanitórie vedemu, ca institutulu de creditu „Albina" este cea d'antaiu intreprindere publica la noi, la care poporulu nostru a subscrisu in cateva septemani considerabil'a suma de **fl. 183,600** fara a se

face unu pasu de calatoria. Si déca acestu resultatu e multiumitoriu, atunci prospectulu, ce ni se deschide pentru reesire in viitoriulu celu mai deaprópe e inca mai imbucuratoriu.

Profitu de indulgenti'a onor. comitetu, cá se intarescu acésta asertiune a mea numai cu dóue impregiurari:

a) Silvani'a ne a tramisu prin d. proprietariu si jude orfanalu din Basesci Georgiu Pap unu protestu formalu, ca-ci poporulu de acolo de 200.000 suflete a fostu trecutu cu vederea, fara a se denumi vre unu representantie in midiuloculu loru. Ei pretindu deci cu totu dreptulu a li se dá ocasiune se partecipe la actiunile institutului „Albina". Comitetulu nostru s'a grabitu cu cea mai mare bucuria, a satisface asta nobila dorintia a fratiloru din Selagiu. Denumirile inse au urmatu numai acum in timpulu din urma.

b) In reportele loru de incheiare, toti prestimabilii nostri representanti propunu prolungirea terminului si promitu in partea cea mai mare resultate indoite, constata totuodata, ca subscriptiunea tocma acum se afla in cursulu ei celu mai bunu.

Dupa tóte acestе mi permitu asia déra propunerea:

Cá onorabilulu comitetu se binevolésca a decide prolungirea terminului de subscriere la actiunile institutului de creditu „Albina" pana la 30 Novembre cal. nou a. c.

Alu onorabilului comitetu
Sibiiu, 15 Octobre 1871.
Plecatu servu
Visarionu Romanu,
incredintiatu cu afacerile directionali.

UNGARI'A. Comisiunea finantiaria intre sute mii a primitu si ajutoriulu pentru gimnasiulu romanu din Brasiovu; conditiunea de maghiarisare inse se va face in dieta. —

Dep. Miletics a pregatitu inse in prinsórea dela Vaciu unu proiectu constitutionale, conformu celui alu cehiloru (cu garanti'a de curie nationale) pentru natiunea slava si romana, pe care, dupa ce va scapa in scurtu de prinsória, lu va asterne dietei din Pest'a. Acésta scire o publica cá positiva diurnalele maghiare, cari la universitatea din Clusiu nici suplenti in limba de alta nationalitate nu voru a aplica. Hei! cine se multiamesce cu bucaturi imbalditórie, voru se o patiésca, cá si pana acum cu straordinarii prof. dela academii! —

„Buda P. Közl." publica denumirile procuratoriloru de statu (fiscalii), intre cari nici unu romanu, altu documentu de bunavointia, ca de principiulu egalitatei in Ungari'a nu mai póte fi nici vorba, decatu de practisarea lui: ca e egalu, déca se denumescu si totu numai maghiari. Asia in Clusiu e denumitu Mihály Sebestyeny, M. Osiorheiu Szilágyi Miklos, Belgradu Henter Gábor, Dev'a Horváth Simon, Gherl'a Ladislau Papp, Odorheiu Martinu Szócs, Turd'a Emericu Lenard, S.-Szt.-György Nestor Jozsef, Brasiovu Kenyeres Adolf, Sibiiu Albert Artz, Segisiór'a Stef. Theil, Bistritî'a Gustavu Lang, si Friedr. Bömches primi crucea de cav. a ord. Leopoldinu. —

Dela Agramu telegrafa comand'a milit., ca insurgentii fura respanditi de dóue companie ottocani, prindiendu 30 si cadiendu conducatorii Kwatornik, Rakitsch si Bach, cari se si inmormentara. Ceilalti se trasera la adapostu. „N. fr. Pr." descopere, ca era se prorupa deodata in mai multe parti revolta, dér' ogulinii se pre grabira. Cercetarea sub stare martiale dictata s'a inceputu. —

AUSTRO-UNGARI'A. In Vien'a domina confusiune. Se scrie, ca Beust si a datu demisiunea. Membrii familiei imperatesci inca tienura consultare. — Hohenwart sta tare. Slovenii in Gratiu inca pretendu garantia nationale pe basea legei de nationalitate cá cea a cehiloru. Polonii aristocrati apasa si ignoréza pe ruteni cá pe totu loculu aristocratii pe democrati; ei protestara 22 deputati. — Din Boemi'a se va revarsa invoiél'a preste totu imperiulu, cá altfelu nu va fi pace nici multimire. — „Dziennik Polski" dice, ca situatiunea de acum semena cu cea din 1848, numai cu deosebirea, ca acum o va folosi Bismark. —

— **La espositiunea universale industriale,** care se va tiené in an. 1873 in 1-a Maiu in Prater in Vien'a, s'a intaritu statutulu organisatoriu de Mai. Sa in 12 Sept. Conducatoriu e Dr. Wilhelm br. de Schwarz-Senborn cá c. r. directore generale, pe care tóte oficiolatele suntu oblegate alu ajuta. Obiecte de arte, sciintia, negotiu, industria, meserie diverse, economia de campu si silvanistica, mineraria, tóte din toti ramii de industria voru fi representate.

Romanii de timpuriu se se impulpe a-si representa industri'a sa in folosulu profitului seu, care ésa mai mare, déca productele lui devinu cunoscute in lume mai latita; apoi se dovedimu, ca romanulu inca a propasitu si pe terenulu industriei, care se va lua de busola pentru a judeca poterea productiva si folósele, ce le facu popórele statului intru inaintarea artei si industriei. Se nu amanamu a ne pregati, cá se fimu bine representati sub industri'a daco-romana. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Una scóla nóua de a pregati junii pentru administratiunea tierei, cursu de 2 ani, va redica multe cantitati la potenti'a ceruta de buna administratiune. Lauda braviloru intreprindietori literati. —

— Consiliulu comunale alu Bucurescioru a datu constructiunea unui drumu de feru cu folosulu pe 40 ani unei companie americane, care se si ocupa, cá pe Februariu se lu dé gata. Drumulu acesta in capitale va inlesni, pe lunga 20 bani, a se percurge stratele in mari distantie cu iutiala cea mai posibile si a se straporta lucruri cu inlesnire.

— „Mai deunadi avuramu ocasiune se constatamu progresele binefacatórie pentru tiéra ale societatei invetiaturei poporului romanu, care numai anulu acest'a, in scól'a sa normale dela Ploiesci, dede 14 invetiatori satesci, pe care inse generariulu dela instructiunea publica ii tramise se se faca baietii de pravalie.

Astadi avemu ocasiunea, cu atatu mai fericita cu catu generariulu nu o póte amari intru nimica, avemu ocasiunea a constatá mai la vale prosperitatea, la care a ajunsu o alta societate totu de instructiune nationale, societatea „Transilvani'a". Acésta societate a ajunsu a-si formá unu fondu de 150.000 lei noi; prin o intielépta dispositiune, acestu fondu nefiindu nici odata atinsu si crescundu necontenitu, viitoriulu si prosperitatea societatei suntu pe deplinu asecurate. Din venitulu acestui fondu se sustienu astadi siése stipendisti la scólele superióre din Franci'a, Itali'a si Belgi'a, tieri latine. Afara de acesti siése actuali stipendisti, au esitu deja doi doctori din Franci'a si Itali'a, dnii Lapedatu si Dragescu, cari si au facutu studiele cu subventiuni acordate de societate. — „Rom."

— D. Urechia a inceputu, Joi 30 Septembre la 7 óre sér'a, asistatu de unu numerosu si inteligentu auditoriu, cursulu seu de istori'a romaniloru.

D. Urechia au vorbitu despre umanitarismu si nationalismu, combatendu directiunea cea periculósa si contraria naturei omului, a asia disului umanitarismu. Profesorele a facutu apoi analis'a conceptului natiune, dupa care a espusu istori'a solului Dacici din vers't'a preistorica, ajutatu de frumós'a colectiune iconografica si de sileesuri a dlui Cesaru Boliacu pe langa silescurile ce posede si insusi profesorele. Adi Dumineca la un'a óra a 2-a lectiune a dlui Urechia, in amfiteatrulu anului 2-lea alu facultatei de litere. — „Inf."

— Purtamu mare frica de venitoriulu romanismului, din caus'a langedirei si a indiferentismului, celu produse in Romani'a strainomani'a chiaru intre romani, sub pretestulu gloriei civilisatiunei umanitarie; asta inse pana acum numai filosofi'a o tiene de scopulu supremu alu relatiuniloru sociali, si filosofi singuri sciu urmarile aplicarei cosmopolitismului, dér' pana candu lipsescu conditiunile aplicarei lui in societatile omenesci, cosmopolitismulu e numai latiulu siretiloru de a demoralisa popórele, cá se le póta preface in elementulu destructiunei loru. Déca capacitatile si diuariale romane au luatu apostolatulu romanismului pe umerii sei, natiunea dacoromana nu va disparé nici odata, cum sperau dusmanii ei, din concertulu natiuniloru europene, pana candu se va stimá si grigi ca pe sene, aparanduse cu modu umanistico-nationale, finu, in contra elementeloru destructórie si efeminatórie. —

— In ajunulu adunarei estraordinarie a corpuriloru legislative pe 17 Oct. se ventura de nou caus'a strousbergiana prin diurnale; ma „Uniunea liberale" a scosu la lumina si cele intemplate in sied. cea secreta, de asta-primavéra, candu datulu din pitioru alu consul. prusu Radoviciu a scosu din pamentu, cá Neptunu in controversia cu Minerva, productulu celu mai periculosu natiunei, caliulu piraticu, decatu care prevalá productulu Minervei nationaliloru din camera, maslinulu dreptatei. Vomu reproduce si noi acelu momentu istorico-nationale. Mai impartesimu in caus'a acésta si scirea, ca in ajunulu crisei causei acesteia, directiunea caliloru ferate strousbergiana a vrutu pe ascunsu a scóte din tiéra charthiele companiei cu mai multe ladi, ér' guvernulu le a opritu la Giurgiu. Frumósa conduita pentru prusi. —

SIEDINTI'A SECRETA

a adunarei deputatiloru (11 Martiu, 1871).

Siedinti'a publica se deschide la 12 óre suptu presidiuli'a dlui Pacleanu.

Ministrii ocupa bancele loru.

D. Ión Ghica, cerendu cuventulu, spune, ca in urm'a intemplarei din nóptea trecuta, ministeriulu si-a datu demisiunea, si, fara a sfersi bine ultimulu cuventu, parasesce banc'a ministeriale.

Mai multi deputati ceru cuventulu.

Presiedintele adunarei, nefiindu ministrii pe banci, redica siedinti'a.

Dupa $^1/_2$ óra ministrulu de financie d. Sturdza intra cu portofoliulu suptu subtióra si cu aerulu preocupatu. Dlui anuncia deputatiloru, ca are a le face o comunicatiune de mare insemnatate, cere desiertarea tribuneloru, si singuru cutriera tóte apartementele, cerendu departarea din localulu adunarei a orice persóna straina, opresce chiaru stenografiloru de a intrá in sal'a siedintieloru, apoi iea locu pe banc'a ministeriale, in timpu ce siefulu cabinetului si ceilalti ministrii se asiéza intre deputati.

D. Sturdza dice, ca nici odata tiér'a nu s'a aflatu intr'o situatiune mai grava, ca este necesitate de devotamentulu si de concursulu tuturoru, si apeléza la patriotismulu deputatiloru spre a se intrunî intr'unu cugetu cá cu puteri unite se se inlature pericolele, de cari patri'a este amenintiata; dsa dice, ca dupa evenimentulu dela Slatineanu M. Sa Domnitoriulu vedienduse parasitu de concursulu puteriloru garante si in neputintia de a guverná tiér'a, in midiuloculu desordinei, M. Sa l'a insarcinatu de a comunicá adunarei decisiunea ce a luatu de a abdicá, si, spre a nu perde nimic'a din espresiunile M. Sale, le a inscrisu intocmai pe o chartie de pe care citesce: ca M. Sa luandu decisiunea nestramutata de a abdicá, pentru acestu scopu a chiamatu pe caimacanii N. Golescu si Lascar Catargiu, din man'a carora a fostu primitu puterea la 1866, spre a le incredintiá guvernementulu tierei.

D. Lascar Catargiu puindu man'a la peptu, cu figur'a si cu vocea intristata, avendu tóta aparinti'a franchetiei, adeverésce cele spuse de d. Sturdza adaugundu, ca dupa tóta rugamintea ce au facutu M. Sale de a nu ne parasí n'a statu chipu a lu induplecá si, ca despre acést'a póte marturi si d. N. Golescu, care asemenea au fostu presente.

Dlu Nicolae Golescu declara, ca asia este.

D. Sturdza, reluandu cuventulu, amintesce dlui Catargiu, ca in fine, dupa mult'a si mult'a rugaminte si insistinti'a din partea dloru. . . .

O voce: Cine v'a insarcinatu?

In urm'a urmei M. Sa a promisu, ca va reveni pentru momentu dela decisiunea luata déca i se va dá unu ministeriu, care se i convina, si déca se va votá bugetulu (cu anuitatea Strousberg) si legile finantiarie (imprumutulu de 56 milióne si vendiarea in blocu a mosieloru statului) in cateva dile.

Pe bancele rosiloru: A! de de!

D. Eugeniu Ghica: Erá bine se fi abdicatu mai de multu!

Belzadea Mitica, se repede asupra-i acusandulu de reu Rumuno.

D. Negura intervine intre densii pentru libertatea opiniunei.

D. Vernescu arета regretele sale, ca unu ministru alu maioritatei au avutu trist'a misiune de a aduce adunarei acésta durerósa scire; dlui considera evenimentulu periculosu pentru tiéra si arunca responsabilitatea asupra aceloru, cari au adusu acésta situatiune.

D. A. Lahovari opinéza, ca pentru inlaturarea pericleloru s'ar puté arangiá lucrurile intr'unu modu convenabile. Dsa propune cá adunarea se supuie Marei Sale o lista cuprindiendu unu numeru suficiente de candidati de ministrii, din cari se-si aléga

Mari'a Sa pe acei, cari i ar' conveni (aprobari in drépt'a, ilaritate in stang'a). Beizadea Mitica se realiaza la opiniunea dlui Lahovari.

D. Campineanu urcanduse la tribuna dice, ca in propunerile dlui Sturdza nu vede decatu tendinti'a de a pune pe camera se faca acéea ce puterea ecsecutiva nu cutéza insa-si, adica sfaramarea constitutiunei; ca dsa, la inaugurarea regimelui actuale a sacrificatu convinctiunile sale cele mai intime pentru sperantie, cari nu s'au realisatu. Dsa crede, ca adunarea trebuie se profite de declaratiunea Domnitoriului cá de o buna ocasiune, spre a scapá de o parte dinastia, care dela inceputu n'a adusu tierei decatu neuroziri! Dsa dice: Mari'a Sa ne urasce si nu este prudinte a lasá cá tiér'a se fia guvernata de unu principe, care n'a aratatu cea mai mica bunavointia pentru romani si ca nimeni nu póte prevedé relele ce ne póte aduce in viitoriu dsa, crede, ca situatiunea Europei, candu Prusi'a a desteptatu atatea ingrigiri si atatea resimtiemente in contra-i, este cea mai favorabile pentru a scapá de asta dificile situatiune — si termina indemnandu pe adunare se primésca abdicarea ceruta.

D. Cogalniceanu, combate opiniunile dlui Campineanu cu periculele situatiunei.

D. N. Ionescu dice, ca M. Sa nu póte constitutionalmente incredintiá guvernulu caimacaniloru din 1866, a caror'a misiune de atunci a incetatu; ca constitutiunea prevede vacantia tronului, ca elu se asteptá cá M. Sa tocmai in impregiurari grele se aduca ajutoriu tierei prin intinsele sale relatiuni, ér' nu se ne abandoneze tocmai asupra unui faptu de asemene natura.

Incatu privesce abdicarea, dice, ca va consultá pe alegatorii sei.

D. Agarici, incepe dicundu, ca schimbarea domniloru este bucuri'a nebuniloru.

O voce: O! O! (murmure).

Dsa vede abdicarea M. Sale periculósa pentru tiéra; dice, ca este gat'a a dá concursulu seu puterei ecsecutive in limitele constitutiunei si indémna adunarea a nu parasi sal'a inainte de a regulá unu ministeriu. Dsa propune apoi a se recomandá tronului d. Costachi Bosianu.

D. Fleva dice, ca camer'a n'a redicatu increderea sa dlui Ión Ghica si nu pricepe cum se póte alungá nisce ministrii, cari au increderea maioritatei; densulu nu -si póte esplicá fantasmagori'a aparitiunei pe banc'a ministeriale si a disparitiunei dlui Ión Ghica.

D. D. Sturdza, reluandu cuventulu cu unu tonu semi-suveranu, justifica nemultiamirile curtei si blaméza spiritulu si conduit'a partiteloru parlamentare; apostroféza pe pretinsii conservatori cá inimici ai ordinei si acusa maioritatea camerei cá lipsita de patriotismu. Ea n'a datu concursu devotatu ministeriului seu, cá maioritate l'a luatu preste pitioru candu a presentatu intieleptele sale legi finantiari (vendiarea in blocu a mosieloru statului cu admiterea strainiloru la concurintia). Ca guvernulu a trebuitu se ariseze in faci'a uriloru si a sfasiarei partiteloru — in fine, d. Sturdza probozece pe d. Campineanu pentru ca in privinti'a patriotismului nu sémena parintelui seu, (pe bancele deputatiloru murmuri si indignatiune).

D. Bosianu, declina onorea de a fi recomandatu de siefu cabinetului, pe resonulu, ca dsa nu face parte nici din maioritate si nici din minoritate. . . .

Mai multe voci: te adoptamu!

D. Bosianu multiamesce, dicundu, ca nu doresce adoptiunea si nici pismuiesce sórtea adoptiviloru; dsa crede, ca Domnitoriulu chiaru in limitele constitutiunei póte se-si aléga consiliari, caror'a apartiene de a castigá favórea corpuriloru legiuitóre, si nu vede nici o dificultate in observarea reguliloru constitutionali.

D. Cogalniceanu, urcanduse pe tribuna, indémna adunarea a nu se imprastiá inainte de a resolve cestiunea ministeriale — ultimele sale cuvinte nu se audu.

Adunarea se imprastie la 7 óre dupa amédi.

— Amu publicatu ceea ce memori'a ne a conservatu din acésta curiósa siedintia secreta, in care se vede tóta pacatosi'a slabei naturi omenesci . . . si amu facutu acést'a pentru interesulu istoriei nóstre contimpurane! — „Uniunea lib."

— Lasamu „Monitorului oficiale" francese — dice „le Siècle" — responsabilitatea noutatii urmatórie:

„D. d'Arnim a oferitu, din partea suveranului seu, marea cruce a vulturului rosiu presiedintelui republicei, care ar' fi declaratu, ca nu póte, in starea actuale a lucruriloru, a acceptá acésta distinctiune." Nu putemu crede, ca imperatulu Wilhelm se fi perdutu simtiementulu de convenintia pana intr'atatu, incatu se indrasnésca a oferí o decoratiune prusiana presiedintelui republicei francese. — „R."

Varietati.

— Tergulu de tiéra de aici din septeman'a acésta a fostu pucinu multiamitoriu. Vite, mai cu séma cai fórte pucini; dare averi s'au facutu pucine din caus'a lipsei de bani, care se simti in gradulu celu mai mare. —

— Manualulu de limb'a germana a d. direct. Ioane Dorca se afla de vendiare la editoriulu Dim. Gimbasianu in Satulungu totu cu 60 cr. —

— (Gramatica teoretica si practica.) D. Andreiu Kozma, actuariulu inspectoratului scolariu din Crasn'a si Solnoculu mediocru si translatoru provóca la prenumerare pe gramatic'a maghiaro-romana de susu, dupa Ahn si Ollendorff, care va esi pana la finea anului. Pretiulu prenum. e 1 fl. v. a., care e a se tramite la auctorulu in Zilcu (Ziláh). Dela 10 ecsempl. 1 gratis. —

— Éta unu midiulocu indicatu de diuariulu „Revist'a de economia rurale) pentru a vindecá pe deplinu jupuiturile cailoru séu ale ori-caroru alte animale de hamu:

„Candu unu calu, séu orice altu animalu are spinarea séu gatulu jupuitu de hamu, remediulu celu mai eficace consista in a aplicá pe jupuieli albu de plumbu umedatu cu lapte. Candu cineva n'are albu de plumbu la dispositiune, se póte servi vapsea alba. Acestu remediu, aplicatu indata dela inceputulu reului, vindeca negresitu si pe deplinu. (La Gironde.) — „Rom."

Madama Hersilia chiaru-vedietória

abia tienú vr'o cateva siedintie private si atrase multa atentiunea celoru ce fura facia, la puterea magnetismului vitale séu animale, ce fù inventatu mai cu succesu de Mesmer, de unde se numesce si mesmerismu: A vedé o dama delicata de structura corporale nervósa, plina de amabilitate in conversatiune, cum asiediata pe unu anghiu alu sofei primesce exeratiunea magnetica prin contactulu magnetisatoriului, barbatului seu, cum indata somnambul'a devine palida, cadiendu intr'unu somnu fantasiosu atatu de profundu, in catu nu o destépta vocea conversatiunei, si intrebata de cercetatoriu, carei apuca man'a magnetisata, da nesce respunsuri, dór' din cele chiaru vediute prin puterea comuniunei magnetice? care punu la mirare chiaru si pe celi dubiosi despre posibilitatea de atata influintia transcendentale a mesmerismului. Atrasa de magnetisatoriu cá somnambula se scóla in acelasiu somnu si lu urméza; ei incremenesce man'a cá lemnulu, si inclestata stringe aprigu. Se desmagnetiséza prin contactu resfacatoriu si cu incetulu se destépta pucinu ametita si -si revine in starea normale de mai nainte, neaducundu-si aminte de cele chiaru vediute. —

Schwarze et Bartha,

piati'a Nr. 16.

prestéza cu cunoscutai solliditate

tóta speciea de vestminte de cavaleri

si oferéza o. p. una cantitate mare pe alesu de cele mai nóue materie de surtuce, pantaloni si giletce cu pretiulu celu mai moderatu. g. 2

Cursurile

la bursa in 21 Octt. 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl.	68	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „	43	„ „
Augsburg	—	—	118 „	35	„ „
Londonu	—	—	118 „	35	„ „
Imprumutulu nationalu	—		57 „	55	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			68 „	—	„ „
Obligatiunile rurale ungare			79 „	80	„ „
„ „ temesiane			78 „	—	„ „
„ „ transilvane			74 „	—	„ „
„ „ croato-slav.			— „	—	„ „
Actiunile bancei	—	—	769 „	—	„ „
„ creditului	—	—	290 „	10	„ „

„ALBINA"

institutu de creditu si de economii.

Terminulu pentru subscriptiunea de actiuni la „Institutulu de creditu si de economii „ALBINA" se prolungesce prin acést'a pana in 30 Novembre cal. nou a. c. cu acelu adausu, ca alta prelungire nu va mai urmá la nici o intemplare.

Conditiunile remanu cele cunoscute.

Sibiiu, 15 Octobre 1871.

Comitetulu fundatoriu.

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Ca tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.